

Oznaka dokumenta: SPL P 002 ND04	Naslov: Program teoretičnega in praktičnega usposabljanja za varno delo v Splošni bolnišnici Celje
Datum veljavnosti: 24.3.2022	verzija: 1.0

IME IN PRIIMEK, strokovni naziv/naziv funkcije, OE		DATUM odobritev/podpis
Pripravljaec:	Robert Vodušek, dipl. var. inž., strokovni sodelavec za varno delo	
Potrjevalec:	Andrejka Presker Hudernik, univ. dipl. prav., vodja Splošno kadrovske pravnega sektorja – po pooblastilu	
Podpisnik:	Damjana Medved Arbeiter, univ. dipl. prav., v.d. direktorja	
Skrbnik:	strokovni sodelavec za varno delo	

Podatki o dokumentu		Stopnja zaupnosti: /
Sklic na podrejene dokumente (naslov, datum veljavnosti, verzija)	!	
Mesto objave:	Intranet SB Celje	
EKN (rok hrambe):	1840 (T)	
Signirni znak:	/	

Zgodovina (evidenca) sprememb dokumenta	
datum/verzija	kratek opis sprememb (navedba točk)

Letni pregled dokumenta

Datum	ugotovitve (razlog spremembe)	skrbnik

KAZALO

1	OPIS POSTOPKA	3
1.1	Namen usposabljanja	3
1.2	Cilj programa usposabljanja	3
1.3	Učne oblike in metode, učna sredstva	3
1.3.1	Teoretično usposabljanje	3
1.3.2	Praktično usposabljanje	3
1.4	Načini, oblike in kriteriji za ugotavljanje usposobljenosti delavca za varno delo	3
1.4.1	Teoretični preizkus usposobljenosti	3
1.4.2	Praktični preizkus usposobljenosti	4
1.5	Način in oblika dokumentiranja izvedenega usposabljanja in način ter roki hranjenja dokumentacije o usposabljanjih in preizkusih znanja	4
1.6	Spreminjanje in dopolnjevanje programa	4
1.7	Vsebina usposabljanja	4
1.7.1	Splošni del – Modul A	5
1.7.2	Varno delo pri premeščanju bremen v zdravstveni negi – Modul B	6
1.7.3	Varno rokovanje z ostrimi predmeti v zdravstvu – Modul C	6
1.7.4	Varno delo z nevarnimi kemikalijami – Modul D	7
1.7.5	Varno delo s slikovnim zaslonom – Modul E	8
1.7.6	Varno delo v območju virov ionizirajočega sevanja – Modul F	8
1.7.7	Varno delo pri premeščanju bremen – Modul G	9
1.7.8	Varno delo z delovno opremo – Modul H	9
1.7.9	Varno delo v delovnem okolju – Modul I	10
1.7.10	Varno delo z viličarjem – Modul J	10
1.7.11	Varno delo za delavce, ki so občasno v eksplozijsko ogroženih (EX) prostorih – Modul K	11
1.7.12	Varno delo s parnimi sterilizatorji – Modul L	11
1.7.13	Varno delo na višini – Modul M	12
1.8	Nosilci in izvajalci usposabljanja	12
2	PRILOGE	12

1 OPIS POSTOPKA

Program usposabljanja je izdelan v skladu z določili 38. člena Zakona o varnosti in zdravja pri delu (Uradni list RS, št. 43/11) in je namenjen usposabljanju delavcev za varno opravljanje dela ob sklenitvi delovnega razmerja, ob razporeditvi delavcev na drugo delo, ob uvajanju novih tehnologij, novih sredstev za delo, ob spremembi v delovnem procesu, kateri spremeni naravo varnosti pri delu ter periodično, glede na zahteve Izjave o varnosti z oceno tveganja (št. dokumenta: I – 264 / 02 / REV03).

1.1 Namen usposabljanja

- Delavca seznaniti z vsemi nevarnostmi na njegovem delovnem mestu in z vsemi ukrepi, ki so predvideni za varno opravljanje dela;
- Delavca tako usposobiti za samostojno opravljanje dela na njegovem delovnem mestu, da bo delal varno in zdravo in ne bo ogrožal drugih;
- Z ustreznim usposabljanjem in periodičnim preverjanjem znanja zagotoviti ustrezno izvajanje predvidenih ukrepov in s tem preprečiti tveganja za poškodbe in poklicne bolezni

1.2 Cilj programa usposabljanja

Cilj programa usposabljanja delavcev je zagotoviti ustrezno poznavanje sistema zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu, prepoznavanje tveganj na konkretnem delovnem mestu ter poznavanje ukrepov za preprečevanje nevarnosti, ki se pojavljajo na delovnem mestu in v delovnem procesu delodajalca.

1.3 Učne oblike in metode, učna sredstva

1.3.1 Teoretično usposabljanje

Teoretično usposabljanje izvede strokovni sodelavec za varno delo s predavanjem v živo ali s predstavitev vsebin v spletni učilnici (e-izobraževanje). V živo je predvidena izvedba v predavalnici, sejni sobi ali večji pisarni v odvisnosti od števila udeležencev. Pri izvedbi je na razpolago uporaba računalnika in projektorja. Teoretično e-izobraževanje organizira Služba za razvoj kadrov, izobraževanje in specializacije, skladno s 33. členom Pravilnika o strokovnem izobraževanju zaposlenih v Splošni bolnišnici Celje SKP PR 022. Vsebine usposabljanja in seznam delavcev, ki morajo opraviti usposabljanje, službi za razvoj kadrov, izobraževanje in specializacije posreduje strokovni sodelavec za varno delo.

1.3.2 Praktično usposabljanje

Praktično usposabljanje se izvede v sodelovanju strokovnega sodelavca za varno delo in odgovornega vodje (predstojnik, strokovni vodja, vodja službe, vodja referata) na delovnem mestu. Lahko se izvede individualno ali skupinsko po metodi: praktični prikaz, ponovitev prikaza, ponavljanje postopkov, kontrola in ocena. Strokovni sodelavec za varno delo in odgovorni vodja del na kratko predstavita in opišeta delovno mesto (delovno opremo, predmete dela, energetske priključke, navodila za varno delo in upravljanje z delovno opremo). Nato odgovorni vodja del praktično prikaže pravilne postopke varnega dela, upravljanje in uporabo delovne opreme in delovnega mesta. Sledi ponovitev oziroma izvedba postopka s strani udeležencev usposabljanja, komisija pa jih spremlja in ocenjuje po sistemu, da vsak član poda svoje mnenje in pripombe. Usposabljanje se nadaljuje s tem, da udeleženci prikazane postopke ponavljajo vse dokler postopka ne osvojijo.

1.4 Načini, oblike in kriteriji za ugotavljanje usposobljenosti delavca za varno delo

1.4.1 Teoretični preizkus usposobljenosti

Po končanem teoretičnem usposabljanju sledi pisni preizkus znanja usposobljenosti za varno delo (vprašalniki – testne pole) oziroma z reševanjem vprašanj v spletni učilnici. Pisni preizkus znanja usposobljenosti za varno delo traja 45 minut. Po opravljenem teoretičnem preizkusu znanja strokovni sodelavec za varno delo oceni delavčevo teoretično usposobljenost za varno delo.

Uspešnost oceni z oceno JE OPRAVIL ali NI OPRAVIL. Uspešen preizkus teoretične usposobljenosti delavca je takrat, ko pravilno reši vsaj 80 % vseh vprašanj.

V primeru ko delavec neuspešno opravi preizkus teoretične usposobljenosti mora preizkus ponoviti. Če tudi pri naslednjem, drugem preizkusu delavec ni pozitivno ocenjen, opravi ustni preizkus usposobljenosti za varno delo pri Če tudi v tem primeru ni uspešen, ne more več opravljati delo na konkretnem delovnem mestu.

1.4.2 Praktični preizkus usposobljenosti

Preizkus usposobljenosti in znanja za delo se izvaja s praktičnim prikazom pravilnega in varnega dela ter s ponovitvijo demonstriranih in naučenih postopkov pred komisijo, ki jo sestavlja odgovorni vodja in strokovni delavec za varnost in zdravje pri delu. Po potrebi je lahko navzoč tudi strokovnjak za posamezno področje (npr. elektro strokovnjak, fizioterapevt...).

Praktični preizkus usposobljenosti komisija ocenjuje po Kontrolniku za preizkus praktične usposobljenosti za varno delo (SPL P 002 OB07). Točkuje se od 1 do 5, s tem da 5 pet točk pomeni najboljša ocena – odlično in 1 najslabša ocena - neuspešno. Glede na seštevek točk se ugotavlja ali delavec obvlada pravilne in varne načine dela ter prejme sklep. Vse točke iz kontrolnika se seštejejo in delijo s številom vprašanj, da se dobi povprečna ocena. Skupna ocena za usposobljenost mora znašati najmanj 3. Posamezna ocena pri konkretnem vprašanju oz. postopku NE sme biti 1 – neuspešno.

V primeru, da delavec ne uspe uspešno opraviti preizkusa, ponovno pristopi k opravljanju preizkusa v naslednjem roku, v tem času pa se mora delavec izpopolnjevati. V primeru, da delavec tudi po ponovitvi ne uspe uspešno opraviti preizkusa usposobljenosti, ne sme samostojno opravljati dela.

1.5 Način in oblika dokumentiranja izvedenega usposabljanja in način ter roki hranjenja dokumentacije o usposabljanjih in preizkusih znanja

Vsi postopki izvedenega usposabljanja morajo biti dokumentirani. Za vsako usposabljanje mora biti izdelan in potrjen program teoretičnega in praktičnega usposabljanja za varno delo. Pri izvedbi usposabljanja v živo mora vsak udeleženec svojo prisotnost potrditi z lastnoročnim podpisom na Listi prisotnosti internega strokovnega izobraževanja (SKP PR 022 OB06).

Za delavce, kateri so uspešno opravili teoretični in praktični preizkus usposobljenosti za varno delo, izvajalec usposabljanja izda potrdilo SPL OP 001 OB12. Če usposabljanje izvaja zunanji izvajalec, mora izdati potrdilo, ki ga uporablja pri svoji izvedbi preizkusa usposobljenosti. Potrdilo in ostala dokumentacija se hrani v evidencah Referata za varstvo pri delu.

Dokumentacija mora biti hranjena v prostorih in na mestih, ki so nedostopna tretjim osebam in je varna pred zunanjimi vplivi. Dokumentacija se hrani skladno s Pravilnikom o arhiviranju dokumentov SKP PR 001. Dokumentacija je ustrezno razvrščena in označena in je lahko v pisni ali elektronski obliki. Roki za arhiviranje so določeni v Enotnem klasifikacijskem načrtu za razvrščanje poslovne in zdravstvene dokumentacije z roki hranjenja za zavode s področja zdravstva.

1.6 Spreminjanje in dopolnjevanje programa

Program se mora stalno dopolnjevati, predvsem vzporedno z napredkom tehnologije in spoznanji stroke. Obvezno je dopolnjevanje ali spreminjanje v primerih, ko se delovna oprema, delovna opravila ali drugi pogoji, ki bistveno vplivajo na varno izvajanje del bistveno spremenijo. Sprememba je potrebna tudi ob sprejetju novih predpisov.

1.7 Vsebina usposabljanja

Vsebina usposabljanja je prilagojena posebnostim delovnega mesta oziroma skupino enakih delovnih mest in temelji na Izjavi o varnosti z oceno tveganja (št. dokumenta: I – 264 / 02 / REV03). Glede na tveganja, ki izhajajo iz izjave o varnosti z oceno tveganja, je vsebina je razdeljena na 12 modulov. Vsak udeleženec opravi usposabljanje vsebin minimalno dveh (2) modulov, od katerih je splošni modul A obvezen za vse udeležence. Vsebine modulov za posameznega kandidata določi strokovni sodelavec Referata za varstvo pri delu. V primeru dodatnih usposabljanj za varno delo, ki niso del tega programa, izvajalec usposabljanja pripravi program, ki ga pred pričetkom usposabljanja potrdi direktor bolnišnice ali od njega pooblaščen oseba.

1.7.1 Splošni del – Modul A

Teoretični del

- Osnove varnosti in zdravja pri delu v našem pravnem sistemu,
- pomembnost, cilji in razvoj varnosti in zdravja pri delu pri delu,
- določila Zakona o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1),
- organizacija varnosti pri in zdravja delu v Splošni bolnišnici Celje,
- varno urejanje delovnega prostora in delovnega mesta,
- podzakonski akti s področja varnosti in zdravja pri delu (Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih, Pravilnik o varovanju zdravja pri delu nosečih delavk, delavk, ki so pred kratkim rodile ter doječih delavk)
- strokovne podlage z izjavo o varnosti za delovno mesto,
- pomen ocenjevanje tveganja z izjavo o varnosti,
- vloga pooblaščenega zdravnika, specialista medicine dela in strokovnega sodelavca za varno delo,
- zagotavljanje, roki in način napotitve delavcev na zdravniške preglede, sankcije (ukrepi) za opuščanje zakonskih določil,
- usposabljanje in preizkus znanja delavcev iz varnosti in zdravja pri delu, vrste usposabljanj, obveznost usposabljanja, načini - teoretično, praktično na delovnem mestu,
- sankcije za neizvajanje varstva pri delu,
- pravice in dolžnosti delavcev s področja varnega in zdravega dela,
- dolžnosti delodajalca s področja varnega in zdravega dela,
- nadzorstvo nad izvajanjem zakona in drugih predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu,
- osebna varovalna oprema, vrste, načini dodelitve, obveznost uporabe glede na nevarnosti na delovnem mestu, ukrepi ob neuporabi,
- poškodba pri delu, razlaga pojma, vrste poškodb, postopki v primeru poškodb, spoznavanje z vsebino internega dokumenta Ravnanje v primeru poškodbe pri delu SPL P 002 ND02,
- promocija zdravja na delovnem mestu, program promocije zdravja na delovnem mestu, načini izvedbe, kaj lahko naredimo sami,
- organiziranje prve pomoči v bolnišnici, dajanje podatkov in nudenje pomoči,
- prepoved dela ali prisotnosti na delovnem mestu pod vplivom alkohola, drog ali drugih prepovedanih substanc, seznanitev s Pravilnikom o izvajanju in ugotavljanju prisotnosti alkohola in drugih substanc pri zaposlenih v SBC,
- nasilje in nadlegovanje (mobing) na delovnem mestu, razlaga pojmov, seznanitev z vsebino Pravilnika o preprečevanju nasilja in trpinčenja na delovnem mestu v Splošni bolnišnici Celje SKP PR 042

Trajanje usposabljanja: 45 minut

Praktični del

- seznanitev z mestom objave Izjave o varnosti z oceno tveganja I – 264 / 02 / REV03 na intranetu oziroma v evidencah organizacijske enote
- seznanitev z mestom objave navodila Ravnanje v primeru poškodbe pri delu SPL P 002 ND02 na intranetu oziroma v evidencah organizacijske enote
- seznanitev z mestom objave navodila Oprema za prvo pomoč na delovnem mestu SPL P 002 ND03 na intranetu oziroma v evidencah organizacijske enote
- seznanitev z mestom objave Pravilnika o izvajanju in ugotavljanju prisotnosti alkohola in drugih substanc pri zaposlenih v SBC na intranetu oziroma v evidencah organizacijske enote,
- seznanitev z mestom objave Pravilnika o preprečevanju nasilja in trpinčenja na delovnem mestu v Splošni bolnišnici Celje SKP PR 042 na intranetu oziroma v evidencah organizacijske enote,
- seznanitev z lokacijo omarice za prvo pomoč ter osebami za izvajanje prve pomoči.

Trajanje usposabljanja: 15 minut

1.7.2 Varno delo pri premeščanju bremen v zdravstveni negi – Modul B**Teoretični del**

- Premeščanje bremen, razlaga osnovnih pojmov,
- kostno-mišična obolenja, ki so povezana z delom, razlaga pojmov, vrste obolenj, vzroki za nastanek obolenj,
- analiza specifičnih nevarnosti za poškodbe ali zdravstvene okvare pri ročnem premeščanju bremen,
- določila Pravilnika o zagotavljanju varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen,
- osnovni tehnični ukrepi za preprečitev ali omejitev nevarnosti ali škodljivosti pri ročnem premeščanju bremen,
- osnovni organizacijski ukrepi za preprečitev ali omejitev nevarnosti ali škodljivosti pri ročnem premeščanju bremen,
- vrste dejavnikov, zaradi katerih so dejavnosti premeščanja bolnikov nevarne,
- različni vidiki premeščanja bolnikov (tveganja, povezana z opravilom, tveganja, povezana z bolnikom, tveganja, povezana z okoljem, druga tveganja),
- ukrepi za varno in ergonomsko premeščanje bremen,
- spoznavanje različnih tehnik premeščanja bolnikov,
- osnovna načela primernih tehnik ravnanja z bolnikom,
- uporaba ročnih dvigal in drugih pripomočkov, poznavanje različnih vrst opreme,
- predstavitev primernih tehnik ravnanja z bolniki pri različnih vrstah prenašanja.

Trajanje usposabljanja: 30 minut

Praktični del

- Prikaz pravih tehnik dvigovanja in premeščanja bolnikov,
- prikaz pravilne uporabe pripomočkov za premeščanje in dvigovanje bolnikov.

Trajanje usposabljanja: 30 minut

1.7.3 Varno rokovanje z ostrimi predmeti v zdravstvu – Modul C**Teoretični del**

- Vrste ostrih predmetov v zdravstvu, ki lahko povzročijo poškodbo pri rokovanju s temi predmeti,
- vrste okužb, ki so lahko posledica poškodbe z ostrimi predmeti v zdravstvu,
- najpogostejši vzroki za incidente,
- ukrepi za preprečevanje okužb zdravstvenih delavcev (zagotavljanje varnega delovnega okolja, načini varnega izvajanja dela),
- vrste osebne varovalne opreme pri rokovanju z ostrimi predmeti,
- postopek ob incidentu (vbod, ureznina, politje nepoškodovane kože zdravstvenega delavca s krvjo bolnika),
- ravnanje po incidentu (prijava incidenta),
- seznanitev z vsebino navodila za delo Ravnanje ob poškodbi z ostrim predmetom/politju s krvjo/telesnimi tekočinami SMP OP 005 ND04,
- pravilno in varno ravnanje z odpadki, ki vsebujejo ostre predmete (ustreznost posod za ostre predmete)

Trajanje usposabljanja: 30 minut

Praktični del

- prikaz varne uporabe ostrih predmetov v zdravstvu (igle, sklapeli),
- prikaz pravilnega postopka ob politju kože/sluznice s krvjo bolnika,
- seznanitev z mestom objave navodila za delo Ravnanje ob poškodbi z ostrim predmetom/politju s krvjo/telesnimi tekočinami SMP OP 005 ND04 na intranetu oziroma v evidencah organizacijske enote
- seznanitev z mestom objave obrazca Prijava neželenega dogodka v zdravstveni obravnavi SMP ON 001 OB01 ND04 na intranetu oziroma v evidencah organizacijske enote

Trajanje usposabljanja: 20 minut

1.7.4 Varno delo z nevarnimi kemikalijami – Modul D

Teoretični del

- Razlaga pojma nevarna kemikalija in kako jo prepoznamo,
- razvrščanje nevarnih kemikalij – skupine nevarnosti, kategorije nevarnosti,
- piktogrami in njihov pomen, H in P stavki,
- informacije in listine, ki morajo spremljati nevarne kemikalije,
- zbiranje in pomen podatkov o nevarnih snoveh – zmeseh (tehnično-tehnološka dokumentacija, varnostni list z ali brez priloge scenarija izpostavljenosti, etiketa na embalaži, navodilo za varno delo, zbirke in baze podatkov (MV, KTV, Bat vrednosti, ototoksičnost)
- zakonodaja (Zakon o kemikalijah, Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu),
- seznanitev z organizacijskim navodilom Upravljanje z nevarnimi materiali – HAZMAT SPV ON 007,
- ocena tveganja, načrt meritev, biološki monitoring in ukrepanje v primeru odstopanj,
- pomembne informacije za varno delo, ki so navedene v posameznem varnostnem listu zmesi,
- pregled pomembnih poglavij varnostnega lista za varno delo,
- ukrepi za varno uporabo nevarnih kemikalij, navodila za varno delo,
- nevarnosti za okvare zdravja delavcev, ki jih predstavljajo uporabljene nevarne kemikalije,
- varnostni ukrepi delodajalca – delovna oprema, usposabljanja, zdravniški pregled, varnostni listi, navodila, osebna varovalna oprema.
- zahteve za osebno varovalno opremo in obveznosti delavcev, nadrejenih delavcev in delodajalca, prepovedi prehranjevanja, pitja in kajenja na delovnem mestu, higienski pogoji in ustrezno delovno mesto,
- varno ravnanje z nevarnimi odpadki in odpadnimi tekočinami, prepovedi stika drugih oseb brez osebne varovalne opreme,
- obravnavna tveganj za nastanek zdravstvenih okvar (jedkost, opekline, huda poškodba oči), simptomi, okvare kože in oči, toksikološki podatki, fizikalne lastnosti žveplove kisline itd.,
- ukrepi prve pomoči – pri zaužitju, pri stiku s kožo, pri stiku z očmi, zastrupitvi (oprema za nudenje prve pomoči, ukrepi delavca in odgovorne osebe za nudenje prve pomoči, oprema za izpiranje z vodo),
- obveščanje pri poškodbi z nevarno snovjo.

Trajanje usposabljanja: 30 minut

Praktični del

- Poznavanje tveganj in nevarnosti pri uporabi nevarnih kemikalij na delovnem mestu,
- poznavanje dokumentacije za varno delo. Način izvajanja varnega dela za konkretne kemikalije na delovnem mestu,
- oprema za prvo pomoč (tuši za izpiranje oči),
- pravilna vrsta in uporaba osebne varovalne opreme,
- pravilno skladiščene nevarnih snovi v organizacijski enoti oziroma na delovnem mestu,
- pregled pisnih navodil in izvajanje sanacije v primeru razlitja, razsutja kemikalije,
- seznanitev z mestom objave organizacijskega navodila Upravljanje z nevarnimi materiali – HAZMAT SPV ON 007 na intranetu oziroma v evidencah organizacijske enote,
- seznanitev z mestom objave varnostnih listov na intranetu oziroma v evidencah organizacijske enote,
- uporaba varnostnih listov v praksi, navodila za varno delo itd.,
- ravnanje z odpadki nevarnih kemikalij.

Trajanje usposabljanja: 30 minut

1.7.5 Varno delo s slikovnim zaslonom – Modul E**Teoretični del**

- Določila Pravilnika o varnosti in zdravju s slikovnim zaslonom,
- obveznosti delodajalca pri delu s slikovnim zaslonom,
- ergonomski ukrepi za zagotavljanje varnosti in zdravja pri sedečem delu v pisarnah,
- zagotavljanje predpisanih delovnih pogojev v delovnih pisarniških prostorih v zvezi z razsvetljavo, toplotnim udobjem,
- Priporočeni delovni parametri splošne osvetljenosti pri delu s slikovnimi zasloni,
- zagotavljanje prostih delovnih površin,
- predpisana postavitev delovnega pohištva in slikovnih zaslonov z upoštevanjem prilagoditvam posameznikom,
- zahteve za delovno mizo in delovni stol,
- zahteve v zvezi z zagotavljanjem dovolj velikih površin za delo s slikovnimi zasloni,
- kontrola slikovnega zaslona, predpisano nastavljenih parametrov, frekvence, velikosti znakov v zvezi z oddaljenostjo in višino, kontrast znakov,
- ustreznost programske opreme, navodil za delo in preproste rabe za uporabnike. medsebojno obveščanje o napakah in odpravljanje napak,
- vrste poškodb in zdravstvenih okvar, ki nastanejo zaradi dolgotrajnega dela s slikovnim zaslonom,
- vzroki za nastanek poškodbe zaradi ponavljajočega preobremenjevanja (RSI),
- varnostni ukrepi za zagotavljanje zdravja pri stalno ali delno sedečem delu in predlagane vaje razgibavanja,

Trajanje usposabljanja: 30 minut

Praktični del

- prikaz pravilne nastavitve zaslona, tipkovnice in miške,
- prikaz pravilne nastavitve delovnega stola,
- prikaz vaj za razgibavanje telesa.

Trajanje usposabljanja: 20 minut

1.7.6 Varno delo v območju virov ionizirajočega sevanja – Modul F**Teoretični del**

- Vrste sevanj, ki so škodljiva oziroma nevarna za človeka,
- definicija ionizirajočega sevanja in nevarnosti,
- delitev ionizirajočega sevanja v medicini po področjih,
- negativni učinki ionizirajočega sevanja na telo,
- načela Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti,
- torelančne vrednosti mejnih doz za človeka (zdrav prebivalec, pacient, delavec v območju IO sevanja, študenti in praktikanti),
- vrste naprav za merjenje doze ionizirajočega sevanja,
- vrste ukrepov za zaščito pred ionizirajočimi sevanji na delovnem mestu,
- vrste osebne varovalne opreme za zaščito,
- razvrstitev delavcev glede na verjetnost in velikost potencialne izpostavljenosti,
- ukrepi za varstvo pred ionizirajočimi sevanji v nosečnosti.

Trajanje usposabljanja: 30 minut

Praktični del

- prikaz pravilne uporabe osebne varovalne opreme za varstvo pred ionizirajočimi sevanji,
- prikaz pravilnega vzdrževanja in hranjenja osebne varovalne opreme,
- prikaz pravilne uporabe osebne dozimetra.

Trajanje usposabljanja: 20 minut

Kandidat, ki opravlja delo z viri ionizirajočih sevanj, mora obvezno opraviti tudi usposabljanje in izpit po zahtevah Pravilnika o obveznostih izvajalca sevalne dejavnosti in imetnika vira ionizirajočih sevanj (Uradni list RS, št. 43/2018) po programu, ki ga pripravi izvajalec usposabljanja.

1.7.7 Varno delo pri premeščanju bremen – Modul G

Teoretični del

- Premeščanje bremen, razlaga osnovnih pojmov,
- kostno-mišična obolenja, ki so povezana z delom, razlaga pojmov, vrste obolenj, vzroki za nastanek obolenj
- analiza specifičnih nevarnosti za poškodbe ali zdravstvene okvare pri ročnem premeščanju bremen
- določila Pravilnika o zagotavljanju varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen,
- poznavanje tabele o največji dovoljeni masi bremena (kg) glede na spol in starost delavca,
- osnovni tehnični ukrepi za preprečitev ali omejitev nevarnosti ali škodljivosti pri ročnem premeščanju bremen,
- osnovni organizacijski ukrepi za preprečitev ali omejitev nevarnosti ali škodljivosti pri ročnem premeščanju bremen,
- pravilna urejenost delovnega okolja in delovnega mesta za varno premeščanje bremen,
- pravilno prenašanje bremen po stopnicah,
- pravilne tehnike premeščanja bremen (dvigovanje, potiskanje, vlečenje),
- omejitve premeščanja bremen pri nosečnicah,
- 12 pravil varnega dela pri dvigovanju in premeščanju bremen

Trajanje usposabljanja: 45 minut

Praktični del

- Prikaz pravih tehnik premeščanja bremen,
- Prikaz uporabe pripomočkov za ročno premeščanje bremen,
- Prikaz uporabe pripomočkov, ki nadomeščajo ročno premeščanje bremen,

Trajanje usposabljanja: 30 minut

1.7.8 Varno delo z delovno opremo – Modul H

Teoretični del

- Vrste delovne opreme, ki lahko povzroči poškodbe pri delu,
- vrste nevarnosti, k jih lahko predstavlja delo z delovno opremo,
- določila Pravilnika o varnosti in zdravju pri uporabi delovne opreme,
- dolžnosti delodajalca v zvezi z delovno opremo,
- naloge in odgovornosti upravljalca delovne opreme,
- ustrezna opremljenost pri upravljanju opreme, kjer so nevarni se vrteči deli,
- vrste varnostnih naprav in naprav za izklop v sili ter njihovo delovanje,
- dolžnost delavca pred zagonom delovne opreme/stroja,
- varna priključitev delovne opreme na energetske vire,
- popravila in vzdrževalna dela na delovni opremi,
- ukrepi delavca pri nepravilnem delovanju ali nepričakovani zaustavitvi stroja (okvara na stroju),
- obseg dela po končanem delu na delovni opremi/stroju,
- poznavanje vsebine navodil za varno delo z delovno opremo ter obveznost seznanitve z navodili,
- poznavanje varnostnih znakov ki so nameščeni na delovni opremi,
- nevarnosti električnega toka na človeka,
- razlaga pojmov neposrednega in posrednega dotika delov pod napetostjo,
- načini zaščite pred dotikom delov pod napetostjo
- ureditev električnih napeljav v poslovnem objektu ter pravilna uporaba električnih aparatov (polaganje električnih priključnih kablov izven površin, kjer lahko pride do mehanskih poškodb, priključitev aparatov, redna kontrola brezhibnosti električnih priključnih kablov),
- ukrepi ob izpadu električne omrežne napetosti.

Trajanje usposabljanja: 30 minut

Praktični del

- pregled okolice delovnega mesta pri delovni opremi, s katero delavec dela,
- priprava na delo z delovno opremo,

- pravilna in varna priključitev naprave na energente (kjer je to potrebno),
- seznanitev z navodili za varno delo z delovno opremo,
- uporaba osebne varovalne opreme pri delu s konkretno delovno opremo,
- prikaz uporabe varnostnih naprav na delovni opremi,
- postopek ob motnjah in okvarah,
- postopek pri popravilih in čiščenju delovne opreme,
- postopek po prenehanju uporabe delovne opreme,
- prikaz varne uporabe ostrih orodij in rezil.

Trajanje usposabljanja: 30 minut

1.7.9 Varno delo v delovnem okolju – Modul I

Teoretični del

- Izpostavljanje hrupu (velik, moteč, impulzivni),
- meritve hrupa (mejne vrednosti in ukrepi),
- zvočna izolacija delovne opreme ali prostora (oblaganje z materialom, ki absorbira zvok),
- tehnološka postavitve (postavitev v posebne prostore),
- zaščita pred hrupom z osebno varovalno opremo,
- neprimerna temperatura (pretoplo ali prehladno),
- prevelika hitrost gibanja zraka, prepih (ukrepi za zmanjšanje),
- ukrepi pri delu v prostorih, kjer temperatura presega +28 stopinj celzija,
- ukrepi pri neustrezni vlagi v prostoru.

Trajanje usposabljanja: 15 minut

Praktični del

- Pregled virov hrupa,
- poznavanje tehničnih ukrepov za zmanjšanje hrupa,
- pravilna izbira in uporaba osebne varovalne opreme za zaščito pred hrupom,
- pravilno odčitavanje temperature v prostoru (lokacije termometrov),
- seznanitev z navodili za delo v prostorih s povečano temperaturo zraka,
- seznanitev z pravilnim in ustreznim načinom prezračevanja delovnih prostorov

Trajanje usposabljanja: 15 minut

1.7.10 Varno delo z viličarjem – Modul J

Teoretični del

- Uvod v specifične zahteve varne vožnje z viličarjem (zdravstvena sposobnost kandidata, usposobljenost voznika viličarja, obnavljanje znanja varne vožnje viličarja, naloge voznika viličarja pred pričetkom vožnje, med vožnjo in po zaključku uporabe viličarja),
- varnost v notranjem transport (širina transportnih poti, naklon, hitrost vožnje, višina nakladanja, stabilnost bremena, podvozi, vzdrževanje, nevarnosti pri vzdrževanju),
- vrste viličarjev (plinski, diesel, električni, akumulatorski), prednosti, slabosti, sestavni deli viličarja z opisom varnostnih zahtev,
- nesreče z viličarji (vzroki za prevrnitve naprej in na stran),
- izračun prekucnega in stabilnostnega momenta,
- diagram nosilnosti (kje, čemu služi, znanje uporabe in določanja nosilnosti viličarja glede na diagram nosilnosti),
- polnjenje akumulatorjev, zahteve za mesto polnjenja-polnilnico, nevarnosti pri polnjenju, naloga voznika viličarja,
- plinske jeklenke (zamenjava plinske jeklenke, preizkus tesnosti plinske napeljave),
- kontrolna knjiga viličarja (vsebina, namen, naloge voznika viličarja po vodenju kontrolne knjige, pregledi viličarja).

Trajanje usposabljanja: 60 minut

Praktični del

- Pregled viličarja s podrobnejšim opisom sestavnih delov viličarja,

- pregled in preizkus delovanja sestavnih delov viličarja s strani kandidata pred uporabo (krmilni mehanizem, zavore, svetlobna signalizacija, hupa, stop stikalo – opcija, tlačno stikalo v sedežu – opcija, izpolnitev kontrolna knjiga, delovanje komand,
- seznanitev z nalogami in bremenom s katerim se opravlja praktični preizkus,
- zagon viličarja, uporaba varnostnega pasu upravljalca,
- prijemanje bremena, vožnja viličarja z bremenom, odlaganje bremena, na že postavljen zložaj, kontrola točnosti odlaganja bremena na točko, ki jo določi izvajalec usposabljanja,
- naloge po zaključku uporabe viličarja (parkiranje na določeno mesto, spust vilic in poravnava s tlemi, ugasnitev viličarja, aktiviranje zavore, izvek kontaktnega ključa, zaklenitev kabine viličarja.

Trajanje usposabljanja: 30 minut

1.7.11 Varno delo za delavce, ki so občasno v eksplozijsko ogroženih (EX) prostorih – Modul K

Teoretični del

- Določila Pravilnika o protieksplzijski zaščiti,
- kemijske osnove in pogoji za nastanek eksplozivnih atmosfer, viri vžigov
- ukrepi za preprečitev vžigov ali nastanka eksplozijskih atmosfer, ukrepi za preprečevanje nastanka eksplozije,
- zahteve za eksplozijsko ogrožene prostore,
- varno delo v EX prostorih,
- zaščita pred elektrostatično elektriko,
- zaščita pred atmosferskimi praznjenji,
- električne instalacije in naprave v Ex zaščiti,
- pregled, vzdrževanje in remont Ex naprav,
- vzdrževanje in čiščenje delovne opreme.

Trajanje usposabljanja: 90 minut

Praktični del

- seznanitev s pravilnim ravnanjem z delovnimi sredstvi in orodji v tovrstnih pogojih dela,
- seznanitev z Elaboratom eksplozijske ogroženosti za konkretni prostor,
- pravilna in varna izvedba ukrepov med delom, ki izhajajo iz Elaborata eksplozijske ogroženosti za konkretni prostor.

Trajanje usposabljanja: 30 minut

1.7.12 Varno delo s parnimi sterilizatorji – Modul L

Teoretični del

- Spoznavanje tehničnih predpisov in zakonodaje s področja opreme pod tlakom,
- inšpekcijski nadzor in varnost obratovanja,
- vrste sterilizatorjev,
- namen uporabe sterilizatorjev,
- osnovni principi delovanja,
- pravilna in varna uporaba sterilizatorjev,
- nevarnosti in tveganja uporabnika in vzdrževalca,
- navodila za tehnično pravilno in varno obratovanje,
- nevarnosti električnega toka,
- nevarnosti pare in vročih delov naprave,
- uporaba osebne varovalne opreme pri delu s sterilizatorji
- Izvajanje kontrol in pregledov ter njihovo izvajanje (priprava naprav in opreme za pregled),
- ukrepi za učinkovito rabo energije.

Trajanje usposabljanja: 60 minut

Praktični del

- prikaz delovanja varnostnih naprav na sterilizatorju
- seznanitev z navodili za tehnično pravilno in varno obratovanje sterilizatorja

Trajanje usposabljanja: 30 minut

1.7.13 Varno delo na višini – Modul M

Teoretični del

- Vrste prenosnih lestev glede na izvedbo (enokrake, dvokrake),
- zdravstvene zahteve pri delu na višini,
- nevarnosti pri delu in najpogostejše poškodbe pri delu z lestvijo,
- vizualni pregled lestve pred uporabo,
- ukrepi delavca v primeru ugotovljenih pomanjkljivosti pri vizualnem pregledu lestve,
- ustreznost in priprava talne površine pred postavitvijo lestve,
- pravilna in varna postavitve lestve,
- pravilno in varno vzpenjanje ter sestopanje po lestvi,
- varno delo z lestvijo v bližini delov pod napetostjo,
- premični delovni odri, vrste, namen uporabe,
- varnostni ukrepi pred pričetkom dela z mobilnim odrom (EN 1004 – odri, skupina 3),
- navodila za varno uporabo mobilnega odra,
- zahteve za pravilno in varno montažo in demontažo mobilnega odra,
- varno delo na premičnem odru ter varnostni napotki za premikanje odra,
- Osebna varovalna oprema pri delu na mobilnem odru in pod njim.

Trajanje usposabljanja: 45 minut

Praktični del

- Prikaz pregleda vizualnega pregleda lestve pred uporabo,
- prikaz pravilne in varne postavitve lestve,
- prikaz pravilnega in varnega vzpenjanja in sestopanja z lestve,
- prikaz pravilne montaže odra,
- pregled odra pred uporabo,
- seznanitev z navodili za uporabo premičnega odra.

Trajanje usposabljanja: 30 minut

1.8 Nosilci in izvajalci usposabljanja

Usposabljanje organizira in izvaja strokovni sodelavec Referata za varstvo pri delu.

Usposabljanje lahko izvaja oseba, skladno s 3. členom Pravilnika o pogojih, ki jih mora izpolnjevati strokovni delavec za varnost pri delu (Uradni list RS, št. 109/11 in 77/19 in sicer mora imeti opravljeno temeljno stopenjsko izobraževanje najmanj ravni 6/1 po KLASIUS - SRV iz naravoslovno tehničnega področja in opravljen strokovni izpit v skladu s predpisi, ki urejajo opravljanje strokovnega izpita iz varnosti pri delu.

Bolnišnica lahko za usposabljanje pooblasti tudi zunanega izvajalca z dovoljenjem za opravljanje strokovnih nalog na področju varnosti pri delu in izpolnjuje zahteve prejšnjega odstavka.

2 PRILOGE

Oznaka dokumenta	Naslov dokumenta
SPL P 002 OB07	Kontrolnik za preizkus praktične usposobljenosti za varno delo